

Kestävän hiilen kierrot (SCC)

Tästä on kyse

SCC eli Sustainable Carbon Cycles on komission lähestymistapa nivoa yhden otsikon alle kestäviin hiilen kiertoihin liittyviä useita eri politiikkalohkojen kokonaisuutta. Itse termi on lähtöisin komission visiosta, joka konkretisoitui vuonna 2021 kyseistä nimeä kantavaan komission kommunikaatiopaperiin.

Käytännössä komissio visio keskittyy merkittävästi maankäyttöön ja hiilenviljelyyn, mutta sisältää myös tavoitteen teollisuudelle käyttää 20 % ei-fossiilisia raaka-ainelähteitä, sekä EU tason tavoitteen ottaa talteen hiilidioksidia ilmakehästä 5 milj. t/a. Kommunikaation jälkeen komissio julkaisi esityksen hiilipoistosertifikaateista, joka näyttäisi kohdistuvan ainoastaan bioperäisen hiilidioksidin talteen ottamiseen ja suoraan ilmakehästä talteen otettuun hiilidioksidiin.

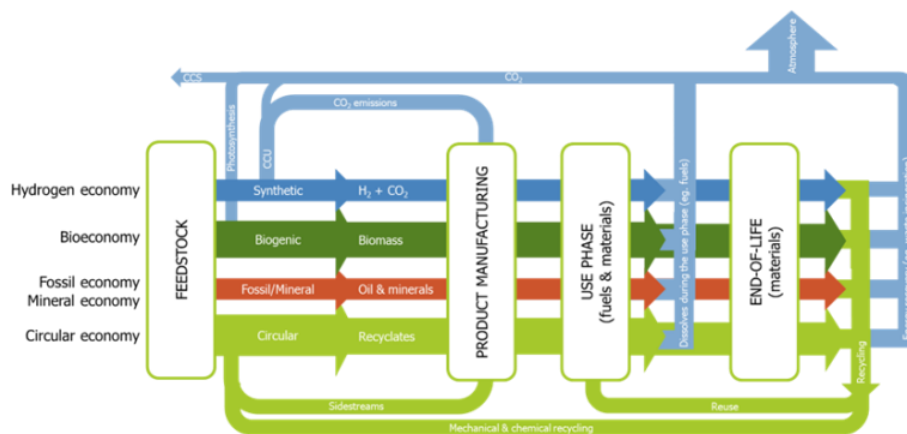
Kestävät hiilen kierrot teema on useita eri politiikkalohkoja läpileikkaava aihe ja siihen liittyvää lainsäädäntö voidaan jakaa karkeasti kolmeen kategoriaan: ilmastolainsäädäntö, biopohjaiseen hiileen liittyvä lainsäädäntö, sekä jätepohjaisiin raaka-aineisiin liittyvä lainsäädäntö.

Oleellista lainsäädäntöä ovat esimerkiksi:

Ilmasto: päästökauppadirektiivi, CCS-direktiivi, taakanjakoasetus, net zero industry act, hiilipoistosertifikaatit (myös bio), energiaverodirektiivi, taksonomia,

Bio: Uusituvan energian direktiivi, LULUCF,

Jäte: Jätepuitedirektiivi, Pakkausjäteasetus, Ecodesign for Sustainable Products Regulation (ESPR), End of life Vehicles Regulation, Construction Products Regulation

Kemianteollisuuden tavoite

Kemianteollisuudesta nykyiseen massiiviseen määrään lainsäädäntöä tulisi saada selkeyttä ja sitä tulisi harmonisoida. Lisäksi eri lainsäädäntölohkoista vastuussa olevat viranomaistahot tulisi saada ymmärtämään riittävällä tasolla kokonaisuutta.

Nykyisen lainsäädännön yksi isoimpia ongelmia on, että se ei edistä riittävästi vaihtoehtoisia kestäviä hiilen lähteitä neitseelliselle fossiiliselle raaka-aineelle. Tämä näkyy erityisesti ilmastupuolen lainsäädännössä, joka ei suosi hiilidioksidin talteen ottamista ja uudelleen käyttöä. Lainsäädännössä vaaditaan tyypillisesti hiilen sitomista lopullisesti (permanent) tuotteeseen. Jos näin ei tapahdu, niin lainsäädäntö johtaa tyypillisesti CCU:n rankaisemiseen päästöjen kaksoislaskentana. Lisäksi osa lainsäädäntöä ei tunnista negatiivista päästöä. Materiaalien uusiokäyttöpuolella on vastaavan kaltaisia haasteita. Lainsäädännön tulisi suosia hiilen pitämistä kierrossa esimerkiksi mekaanisen ja kemiallisen kierrätyksen keinoin kaatopaikkasijoittamisen tai jätteen polttamisen sijaan. Näin ei kuitenkaan tällä hetkellä tapahdu.

Syntyvien päästöjen oikein laskeminen ja huomioiminen on aivan perusedellytys, jotta hiiltä voidaan saada kestävästi kiertoon. Laskentaan liittyy useissa tapauksissa isoja haasteita myös politiikkalohkojen takia. Hyvänä esimerkkinä on hiilidioksidipäästöjen laskenta, joka on jaettu päästökauppasektorille, taakanjakosektorille ja maankäyttösektorille. Kestäviä hiilenkiertoja ei pysty kuitenkaan rajaamaan pelkästään yhdelle sektorille, vaan ne saattavat tilannekohtaisesti mennä useamman sektorin alueelle.

Kemianteollisuuden mielestä komission esittämiä tavoitteita tulisi lähteä edistämään kunnolla. Tavoitteet tulisi kuitenkin pitää jatkossa riittävän ylätasolla. Yksinkertaisimmillaan tavoite voisi olla prosentuaalinen osuus käyttää vaihtoehtoisia kaikkia muita mahdollisia kestäviä hiilen lähteitä neitseellisen fossiilisen sijaan. Tällaisia hiilen lähteitä ovat esimerkiksi: kaikki talteen otettu hiilidioksidi, kierrätetty/uusiokäytetty hiili, sekä kestävät biopohjaiset hiilen lähteet.

Investointeja tullaan joka tapauksessa tarvitsemaan valtavasti, joten tukiohjelmat ja valtion / valtioyhtiöiden investoinnit (esim infraan) tulevat olemaan tarpeellisia. Kestävien hiilen kiertoja tulisi kuitenkin edistää teknologianeutraalisti.

Kemianteollisuuden viestit kiteytetysti:

- Massiivinen lainsäädäntökehikon tulee olla harmonisoitua ja johdonmukaista
- Tarvitaan tasapuoliset ja oikeudenmukaiset laskentasäännöt – tuotteen elinkaaren pituudella ei ole merkitystä, kun laskenta on kunnossa – negatiiviset päästöt tulee huomioida
- Lainsäädännön tulee suosia kaikkia kestäviä vaihtoehtoisia hiilenlähteitä neitseellisen fossiilisen sijaan – tämän tulee näkyä myös tavoitteen asetannassa.
- Investointeja varten tarvitaan tukia rankaisemisen sijaan – teknologianeutraalius keskeistä.

Tilanne ja aikataulu

Komissio julkaisi vuoden 2021 lopussa kestäviin hiilen kiertoihin liittyvän tiedonannon. Tämän jälkeen komissio on julkaissut hiilenpoistosertifikaatteihin liittyvän asetuksen, joka on ollut vuoden 2023 aikana parlamentin ja neuvoston käsittelyssä. Kestävät hiilen kierrot ovat hyvin todennäköisesti vuonna 2024 valittavan komission työohjelmassa.

Näihin vaikutamme:

- 1) Suomen viranomaiset ja poliitikot
- 2) EU:n komissio ja parlamentti
- 3) Cefic, NorBal ja muut sidosryhmät, joilla vastaavat intressit

Näitä seuraamme:

- 1) Muiden maiden kehitys

Lisätiedot ja materiaalit

[Kestävät hiilen kierrot.](#)

[Komission tiedonanto](#) kestävästä hiilen kierroista.

[Hiilenpoistosertifikaateista.](#)